

PaReS

Painted Relic Shrines in Situ. Study of the materials, techniques, function and use of painted relic shrines.

DUUR
01/02/2023 - 01/05/2027

BUDGET
646 684 €

PROJECT BESCHRIJVING

In de technologisch gedomineerde wereld van vandaag is het nog moeilijk te vatten wat het overweldigende belang van (volks)devotie in het dagelijkse leven van elke middeleeuwer was. Centraal in de katholieke devotie stond de contemplatie van de stoffelijke overblijfselen en bezittingen van heiligen, de zogenaamde relieken. Deze botten, flessen, haren, textiel en andere voorwerpen werden gekoesterd en werden meestal bewaard in rijkelijk versierde houten reliekschrijnen. Kloosters en kerken floreerden op de bezoeken van talloze pelgrims die deze relikwieën vereerden en op zoek gingen naar oplossingen in tijden van nood.

Wonderbaarlijk genoeg zijn veel van reliekschrijnen na 500 jaar intensief gebruik en veelvuldige aanpassingen steeds bewaard gebleven. In België overleefden veertien van dergelijke beschilderde houten reliekschrijnen de gewelddadige iconoclastische aanvallen van 1566. Tien daarvan bevinden zich nog steeds in de kerken waarvoor ze oorspronkelijk gemaakt werden.

Ondanks hun duidelijk en langdurig historisch belang en hun vaak zorgwekkende toekomstperspectieven, zijn deze Belgische schrijnen nauwelijks bestudeerd. Hoewel het KIK al voorzichtig de weg heeft geëffend met de studie van een aantal hedendaagse votiefvoorwerpen, is er een gebrek aan kennis over beschilderde schrijnen in vergelijking met de buurlanden.

Er rijzen veel vragen bij het bestuderen van deze raadselachtige objecten, omdat er vandaag de dag weinig bekend is over hoe, waar en door wie de objecten werden gemaakt. Hun productietechnologie, hun symbolische betekenis, hun ritueel gebruik, hun ruimtelijke plaatsing in de kerk, hun complexe mix van materialen, hun huidige staat, waarde en betekenis, en toekomstige conserveringsopties moeten allemaal worden overwogen. Dit vraagt om een interdisciplinaire aanpak.

PaReS

Het PaReS-project zal kunsthistorisch onderzoek naar de objecten combineren met geavanceerde en state of the art wetenschappelijk onderzoek. De kwestie van datering en de fysieke evolutie van de materialen zal worden onderzocht met behulp van hoge resolutiefotografie, geavanceerde beeldvorming (IRR, XR, MA-XRF, 3D-scans), dendrochronologie en chemische analyses. Dwarsdoorsneden van verfmonsters zullen licht werpen op het aantal en de aard van de verflagen.

Eeuwenlang hadden reliekschrijnen een centrale plaats in de samenleving. Nu zal het PaReS-project helpen om hun plaats in de schijnwerpers terug te winnen en hun behoud voor de komende eeuwen te verzekeren.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Reyniers Jeroen
Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK)
jeroen.reyniers@kikirpa.be

Partners

Debeir Olivier
Université Libre de Bruxelles (ULB)
olivier.debeir@ulb.be

Henderiks Valentine
Université Libre de Bruxelles (ULB)
valentine.henderiks@ulb.be

Janssens Koen
Universiteit Antwerpen (UAntwerpen)
koen.janssens@uantwerpen.be

LINKS

<https://pares.kikirpa.be/>